

5A: Skandinavisk innvandringsdebatt

Ida Andersen: "“Det jeg skrev var ikke rasistisk”": Retorisk håndtering av innvandringskritikk i skandinaviske kommentarfelt"

Som politisk sak reflekterer innvandringsspørsmålet ikke kun konflikt over de politiske prinsippene for hvem som skal få opphold i nasjonen, men også over moral, identitet og sosiale relasjoner innad i nasjonen. Innvandringsdiskurs kompliseres ytterligere av at enkelte posisjoner i saken ansees som illegitime i samfunnet (Hagelund, 2002).

I artikkelen undersøker jeg hvordan innvandringskritiske posisjoner fremsettes og besvares i skandinaviske kommentarfeltdiskusjoner. Disse kommentarfeltene sees på som både en gevinst og en trussel for den demokratiske samtalen. Usynligheten som muliggjøres i online kommunikasjon kan minimere den sosiale risikoen forbundet med å diskutere kontroversielle politiske saker i sosiale settinger, og slik inkludere flere i den offentlige samtalen (Stromer-Galley, 2002). I offentligheten uttrykkes imidlertid en stadig voksende uro over at forekomsten av hatefulle ytringer online fører til aktører i ordskiftet sensurer seg selv eller unngår å delta i diskusjoner om kontroversielle tema i offentligheten.

Artikkelen tar utgangspunkt to case-studier av kommentarfeltdebatter om 1) ankomsten av flyktninger, og 2) innstramningene i asylpolitikken i de tre skandinaviske landene i 2015. Analysen undersøker de retoriske strategiene som anvendes av a) innvandringskritikere for å kreve legitimitet i samfunnet og b) deres motstandere for å plassere dem utenfor det legitime. Inspirert av Benoit's (1999) funksjonelle analyse av presidentkampanjer, som klassifiserer valgkampanjer ut fra funksjon og topoi, kategoriserer jeg kommentarene ut fra hvilke funksjoner de utfører (argument, angrep, forsvar, ros og "verbal lyd") og de topoi de berører (ytring, samfunn, person). Videre undersøker analysen hvordan rasisme som tema blir introdusert i diskusjonen, og hvilke funksjoner introduksjonen av dette temaet tjener i diskusjonen.

Ved å undersøke strategiene anvendt for å fremme og motsi innvandringskritikk i kommentarfeltene, bidrar artikkelen med innsikt i hvordan kontroversielle posisjoner håndteres retorisk gjennom forhandling om identiteter, verdier og sosiale relasjoner.

John Magnus Ragnhildson Dahl: "“Svindemokratarna” og komedie som moralsk fordømming"

Det vakte mange reaksjonar i offentlegheita det innvandringskeptiske partiet Sverigedemokraterna kom inn Riksdagen i 2010. Ein av desse kom i form av ein episode i ein komiserie, nemleg «Svindemokratarna» av gruppa Grotesco. Denne episoden er ein openbar

grotesk parodi av Sveridemokraterna, der deira rurale røter blir overdrevne og røtane deira til historiske nazistmiljø blir understreka.

Sidan dette både er knytt til partipolitikk og identitetsspørsmål er det eit godt høve for å utforske komediens retorikk. Eg argumenterer for at den aktuelle komedieepisoden bør bli sett på som eit innlegg i offentleg debatt. Sjølv om komedie per definisjon ikkje er seriøs kommunikasjon, har sjangeren visse estetiske trekk som gjer den veileigna til å utføre tre retoriske funksjonar: Forme gruppeidentitetar, gjere moralske dommar og kritisk utforsking av samfunnsdilemma. Med utgangspunkt i Quentin Skinner sin retoriske metode for analyse av historiske tekstar vil eg syne korleis Grottesco andre-gjer både SD og veljarane deira, korleis dei kritisk utforsker SD sin påstand om at dei representerer det svenske folket, og til slutt korleis dei moralsk fordømmer SD for å vere framandfiendtelege og til og med rasistar.

Artikkelen bidreg både til teoriutvikling når det kjem til komedien sin retorikk, og til metodisk nyvning ved å nytte Skinner sin metode, opphavelig utvikla innanfor idéhistorie, til å skrive populærkulturhistorie.

Jens E. Kjeldsen og Anniken Hagelund: **"De andre andre – retoriske representationer af indvandringskritikere i Skandinavisk presse"**

Invandring er et af de mest konfliktfylde politiske områder i vor tid. Vi ved meget om hvordan asylsøgere og indvandrere fremstilles i medierne. Vi har studier af indvandringskritikeres retorik og forskning på højreekstrem, populistisk og indvandringskritisk retorik er et felt i hastig vekst. På den anden side ved vi meget lidt om hvordan invandringskritikere fremstilles retorisk i medierne og hvordan almindelige mennesker med indvandringskritiske holdninger repræsenteres.

I betragtning af indvandringsspørgsmålets kontroversielle art og den polariserende retorik som omgiver det, bør vi etablere en bedre forståelse af hvilke retoriske representationer medier giver af invandringskritikere. Det gør vi med dette paper. I en tekstanalytisk studie undersøger vi hvordan seks Skandinaviske aviser konstituerer invandringskritikere gennem fem årtier (1970-2016). Vi ser på forskellene mellem Sverige, Danmark og Norge og udviklingen over tid. Materialet består af et repræsentativt udvalg av artikler fra den største morgenavis og den største aftenavis i de tre lande.

Studiet viser at invandringskritikere konstitueres som *den andre* gennem hele periode. Vi etablerer tre hovedkategorier som er stabile: *ekstremister*, *populistiske politikere* og *underlig almindelighed*, hvoraf den sidste kategori karakteriserer den subtile andetgørelse af invandringskritikere. Disse kategorier indeholder underkategorier som varierer mellem land og over tid. Underkategorierne viser at pressedækningen ofte veksler mellem dæmonisering og latterliggørelse, men at der altid er et anstrøg af fremmedgørelse og illegitimitet i fremstillingerne. Samtidig identificerer studiet også visse normaliserings-strategier, som er mest fremtrædende i materialet fra de senere år.